

Rijksoverheid

Kennissessie

Hoe declareer ik de zorgkosten van patiënten uit Oekraïne?

14 september 2023

Voorstellen

- > SKGZ Zorgverzekeringslijn
  - **Roos Meertens** (projectmanager gemeenten)
  - **Jeff van der Linde** (medewerker informatie en trainingen)
- > Pharos
  - **Heleen Koudijs** (arts, projectleider gezondheid migratie)
- > Ministerie van Justitie en Veiligheid
  - **Juliette van der Leest** (beleidsmedewerker PD OEK)
  - **Martine Loos** (coördinator beleid PD OEK)
  - **Femke Brandsma** (beleidsmedewerker)
- > Ministerie van VWS
  - **Steven Oppenheim** (senior beleidsmedewerker)
- > DSW
  - **Petra Notenboom** (manager-afdelingshoofd/projectleider)
  - **Bianca Knoop** (kwaliteitsmedewerker)
- > CAK
  - **Wehshaad Bholai** (beleidsadviseur)

Hoe declareer ik de zorgkosten van patiënten uit Oekraïne?

14 september 2023

Tips, training & advies

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Mededelingen

- › De kennissessie duurt ongeveer 60 minuten.
- › Deze kennissessie wordt opgenomen.
- › Zet je camera en microfoon uit. Dubbele check.
- › Je kunt je vragen stellen via de chat.
- › De opname van de kennissessie wordt na afloop zo snel mogelijk gedeeld op:
www.zorgverzekeringslijn.nl

Hoe declareer ik de zorgkosten van patiënten uit Oekraïne?

- 1 Komt een vluchteling bij de dokter; systeem- en cultuurverschillen tussen Nederland en Oekraïne
- 2 Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO)
- 3 Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV)
- 4 Actualiteiten
- 5 Vraag en antwoord met J&V, VWS, Pharos, CAK en DSW

1

Komt een vluchteling bij de dokter; *stysteem- en cultuurverschillen tussen Nederland en Oekraïne*

Heleen Koudijs - Pharos

Komt een vluchteling bij de dokter..

Introductie o.b.v. onderzoek Pharos

- > Cultuur
- > Verschillen in Gezondheidssysteem
- > Praktische handvatten

Wat is cultuur?

Een samenhangend geheel van betekenissen dat de mens oriënteert op de werkelijkheid waarin hij leeft, dat hem inzicht geeft in de dingen waar het in het leven om gaat en aangeeft welke normen zijn leven richting geven.

Culturele invloeden bepalen mede....

- › Hoe iemand gedrag, klachten en ziekte verklaart.
- › Waar iemand over zwijgt en over praat.
- › Bij wie iemand hulp vraagt.
- › Hoe iemand klachten presenteert.
- › Welke verwachting je van een hulpverlener hebt.

Belang en valkuil van cultuur

- > Aandacht voor de cultuur van de individu.
- > Ieder individu behoort tot verschillende groepen met verschillende culturen.
- > Aannames en generalisaties stereotypische waarneming.
- > Cultuur als mogelijke verklaring zien (“overculturaliseren”).
- > Oog voor andere belangrijke factoren.

Ik- cultuur en wij-cultuur: Pinto

Ervaringen met Oekraïense cultuur in gezondheidszorg

Relatie met zorgverleners

- > Hiërarchie versus 'shared decision making'
- > "Directheid"
- > Eigen verantwoordelijkheid patiënt.

Mentaliteit van vluchtelingen

- > Grote verwachtingen, zelfstandig en ondernemend.

Hoe zit dat met het gezondheidssysteem in Oekraïne?

Gezondheidssysteem overgenomen uit Sovjet systeem

- › Out of pocket expenses.

Huisarts en geboortezorg

- › Geen verwijzing nodig voor medisch specialist; specialisten werkzaam in 1e lijn.
- › Rurale gebieden: “ambulance”.
- › Eerstelijns verloskundige niet bekend, bevalling altijd in ziekenhuis.

“In Oekraïne verandert het medische systeem ook langzaam. Sinds twee jaar heb ik een huisarts, maar ik heb nog geen verzekering. Ik ben wel vrijer om medicijnen of een verwijzing te krijgen. Hier in Nederland zijn de mogelijkheden beperkter.”

Oekraïense vrouw

Ervaringen psychosociale zorg

- > Taboes over delen van psychosociale problemen: “Het is normaal om stress te hebben”.
- > Weinig preventieve psychosociale interventies door verantwoordelijkheid gemeenten en veiligheidsregio's.

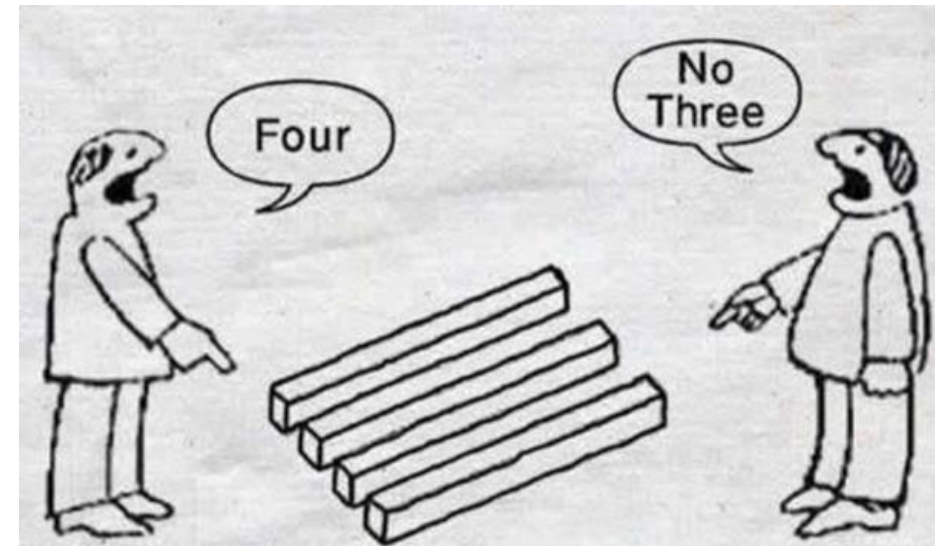
“Veel vluchtelingen zeiden dat ze stress of hoofdpijn hadden, of last van depressieve gevoelens omdat ze veel aan de oorlog dachten. Daarna bagatelliseerden ze het vaak ook en zeiden iets als ‘logisch dat ik dit heb, het is oorlog thuis’.”

Vertegenwoordiger organisatie in de noodzorg

Wat kun je doen? (1): Cultuursensitief werken

- > Ken jezelf.
- > Houd rekening met de geschiedenis, maatschappelijke context en actuele gebeurtenissen.
- > Bouw aan relatie, eerst contact dan de taak.
- > (gepaste) Wederkerigheid in het contact.
- > Open houding.

Wat kun je doen? (2): Begrijpelijke voorlichting

Folder – Waarom krijg ik wel of geen antibiotica? – Oekraïens

Hier vindt u de Thuisarts-tekst 'Waarom krijg ik wel of geen antibiotica?' in het Oekraïens vertaald.

Als je stress hebt, veel denkt en slecht slaapt...
Folder voor vluchtelingen over psychische klachten

Als je vlucht naar een ander land moet je familie en vrienden achterlaten. Ervoor je heb je gewerkt. Dit is zwaar voor iedere vluchteling. Je voelt je dan soms minder gezond. Dat is heel normaal. Vaak gaan deze klachten na een tijdje over. Soms heb je hulp nodig om weer beter te worden.

1 Heb je de volgende klachten?

Meerendertig van de tien mensen met problemen. Die problemen komen door stress. Dan heb je minder plezier in het leven. En je voelt je minder goed. Het gaat om de volgende problemen:

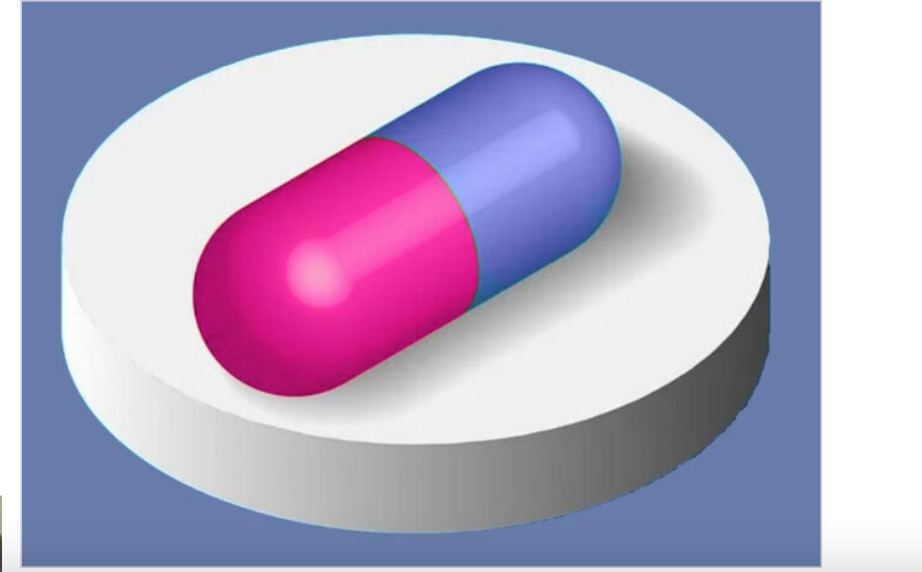
- Slecht slapen
- Veel denken
- Te snel zijn om dingen te doen
- Slechte concentratie
- Veel vergeten
- Snel boos worden
- Snel huilen
- Snel schrikken
- Enemen die je bang maken
- Somber en angstig worden
- Geen contact met mensen willen
- Geen vertrouwen in mensen

De meeste van psychische klachten. Vaak heb je dan ook last van pijn. En ook heb je minder zin om te eten.

Veel verhalen van mensen met deze klachten. Zometeen is het in jou. In Nederland wordt het vaak anders. De eerste maanden wordt het vaak anders. Het gaat na een paar weken beter. Het gaat na een paar maanden beter. Het gaat na een paar maanden beter. Het gaat na een paar maanden beter.

Ismail doet vreemd
Wat kan je als familie doen?

Zo werkt de zorg in Nederland:...
rijmondveilig
813 weergaven • 1 jaar geleden

Zo werkt de zorg in Nederland:...
rijmondveilig
392 weergaven • 1 jaar geleden

Conclusie

- > Grote verschillen tussen cultuur en systeem Oekraïne en Nederland.
- > Belangrijk om niet te overculturaliseren.
- > Vraag wat de patiënt/cliënt in jouw spreekkamer/organisatie nodig heeft – maak het klein.
- > Zelfreflectie.

Meer weten, vragen of concrete casuïstiek?

- > H.koudijs@pharos.nl
- > www.pharos.nl

2

Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO)

Regeling Medische noodzakelijke zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO) (1)

- › Sinds 1 juli 2022 wordt medische zorg aan ontheemden vergoed vanuit de RMO:
  - Met Burgerservicenummer;
  - Ingeschreven met code 46.
  - Ontheemden automatisch aangemeld, geen zorgpas.
  - Geen premie, eigen risico en eigen bijdrage.
  - RMO is niet hetzelfde als RMA.

Regeling Medische noodzakelijke zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO) (2)

Inhoud zorgpakket RMO:

- > Dekking RMO nagenoeg gelijk aan de RMA:
  - Medische zorg uit het basispakket, aangevuld met o.a.:
  - mondzorg bij acute pijnklachten (tot 250 euro);
  - Bril en gehoorapparaat (mits met toestemming);
  - Bepaalde geneesmiddelen;
  - Anticonceptie;
  - Abortuszorg.
- > Declaraties hebben betrekking op geleverde zorg vanaf 1 juli 2022
  - m.u.v. abortuszorg: vergoeding per 1 maart 2022

Regeling Medische noodzakelijke zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO) (3)

Uitzonderingen:

- > WMO, jeugdhulp en publieke gezondheid:
  - Gemeenten zijn verantwoordelijk voor:
    - bieden van hulp en ondersteuning vanuit de Jeugdwet en Wmo;
    - organiseren van jeugdgezondheidszorg;
    - uitvoeren van het rijksvaccinatieprogramma.

Zorgkosten declareren via de RMO

- > COV (Controle op Verzekeringsgegevens)
  - Oekraïense ontheemden zijn te vinden via COV – VECOZO
  - Op basis van BSN en geboortedatum
  - UZOVI code 3355 (idem als RMA)
  - Herkenbaar aan productcode 1020 Basis RMO
- > Declareren
  - Via VECOZO
  - Voor zorgkosten gemaakt vanaf 1 juli 2022.
- > Contract
  - Indien u al een RMA-contract heeft, dan geldt deze ook voor RMO
  - Aanvragen via mail: overeenkomsten@rmoekraine.nl (actief vanaf 01-07-2022)
  - Huisartsen hebben geen contract nodig en kunnen de passantentarieven declareren.

3

Subsidieregeling Medisch noodzakelijke zorg aan Onverzekerden (SOV)

Subsidieregeling Medisch noodzakelijke zorg aan Onverzekerden (SOV)

- > Ontheemden **zonder** Burgerservicenummer en/of **niet** in COV?
  - Medische zorg aan ontheemden wordt onverminderd vergoed door het CAK.
  - Huisartsen kunnen voor onverzekerden het passantentarium rekenen.
  - Apothekers dienen digitaal hun declaratie in bij Clearing House Apothekers onder UZOVI 3356.

- > Zorgverlener declareert zorg uit basispakket middels:
  - De DAEB-overeenkomst
  - Factuur/nota
  - Subsidieformulier

Subsidieregeling Medisch noodzakelijke zorg aan Onverzekerden (SOV)

- › Het CAK werkt aan verdere uitrol digitalisering (COV).

Tot dusver:

- › Voorlichting met betrekking tot het declaratieproces is verbeterd.
- › Declaratieformulier is vereenvoudigd – administratieve lasten worden hiermee verlaagd.
- › Meldplicht SOV is opgeschort.

4

Actualiteiten

Actualiteiten (1) De zorgverzekering en de verzekeringsplicht

- > Verzekeringsplicht voor Oekraïners die werken wordt niet gehandhaafd.
- > Werkenden kunnen wel een zorgverzekering afsluiten.
- > Overgang naar zorgverzekering na mogelijk aflopen Richtlijn Tijdelijke Bescherming.
  - Per maart 2025.
  - Andere dekking.
  - Andere tarieven.

Actualiteiten (2) Derdelanders

- > Circa 4.660 derdelanders in Nederland.
  - Gevlucht uit Oekraïne, maar afkomstig uit andere landen.
  - Tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne. Vaak voor studie of werk.
- > Beëindiging tijdelijke bescherming derdelanders bevroren tot definitieve uitspraak hoogste rechter.
- > Blijven onder de RMO vallen.

Actualiteiten (3)

Pilot psychosociale hulp voor en door Oekraïners (1)

- Start traject ministerie van J&V, om Oekraïense psychologen in te zetten voor zorgverlening aan Oekraïners met een psychische en/of psychosociale zorgbehoefte.
  - Consortium Empatia begeleidt bij het proces van diplomawaardering en matching met werkgever (GGZ, gemeente, GGD).
  - Oekraïense psychologen verzorgen trainingen binnen de geestelijke gezondheidszorg.
  - Vice versa worden Oekraïense professionals opgeleid binnen de preventieve zorg.

Actualiteiten (3)

Pilot psychosociale hulp voor en door Oekraïners (2)

- › Daarnaast is het Loket Ontheemden Oekraïne Psychosociale Hulpverlening (LOOP) actief als bovenregionaal informatie- verwijs- en adviescentrum.
- › Stand van zaken?

5

Vraag en antwoord met Pharos, J&V, VWS, CAK en DSW

Vragen?

Stel ze in de chat.

Bedankt voor je deelname!

Vragen over RMO: www.rmoekraine.nl
Zorgverleners: 085 050 14 21 (ma t/m vr)

Vragen over SOV:
www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/regeling-onverzekerden

Vragen over verzekeringsplicht: www.zorgverzekeringslijn.nl